

Sygn. akt II CZ 164/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Monika Koba

SSA Agata Zając

w sprawie z powództwa B. P. przeciwko P. M.
o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 marca 2017 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 września 2016 r.

oddala zażalenie oraz wniosek adw. M. K. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 27 września 2016 r. -powołując się na stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2016 r., II CSK 431/15 (Biuletyn SN 2016 r., nr 5, poz. 12) - odrzucił skargę kasacyjną powoda B. P. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 12 grudnia 2013 r., jako przedwczesną.

Z akt sprawy wynika, że po złożeniu przez powoda tzw. zapowiedzi wniesienia skargi kasacyjnej odpis wskazanego wyroku wraz z uzasadnieniem został doręczony w dniu 23 stycznia 2014 r. pełnomocnikowi powoda ustanowionemu z urzędu przez Sąd pierwszej instancji. Po ustanowieniu dla powoda pełnomocnika z urzędu tym razem w postępowaniu kasacyjnym Sąd doręczył temu pełnomocnikowi odpis wyroku wraz z uzasadnieniem w dniu 4 czerwca 2014 r. (art. 124 § 3 k.p.c.). Przed tą datą, tj. w dniu 26 maja 2014 r. pełnomocnik powoda wniósł za pośrednictwem poczty skargę kasacyjną, która następnego dnia wpłynęła do Sądu Apelacyjnego.

W zażaleniu na to postanowienie pełnomocnik powoda zgłosił zarzut naruszenia art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 395⁵ § 1 k.p.c. oraz wniósł o „zmianę zaskarżonego postanowienia”, nie określając zakresu żądanej zmiany. W ocenie autora zażalenia Sąd Apelacyjny błędnie przyjął, że skarga była przedwczesna, ponieważ w odpowiedzi na pismo tego Sądu z dnia 2 czerwca 2014 r. wzywające do wskazania, czy „skargę kasacyjną należy traktować jako kompletną i ostateczną”, dokonał takiego potwierdzenia w dniu 11 czerwca 2014 r., a zatem ta data powinna być uznana za datę wniesienia skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wbrew stanowisku autora zażalenia Sąd Apelacyjny zasadnie uznał skargę kasacyjną za wniesioną w dniu 26 maja 2014 r. Oceny tej nie zmienia oświadczenie pełnomocnika, złożone w związku z pismem Sądu Apelacyjnego z dnia 2 czerwca 2014 r., że „skarga kasacyjna jest ostateczna i zupełna”. Nadanie skargi kasacyjnej w urzędzie pocztowym było równoznaczne z jej wniesieniem do sądu, a późniejsze oświadczenie pełnomocnika było bez znaczenia dla oceny w zakresie rozpoczęcia biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. Pytanie zawarte w piśmie Sądu

Apelacyjnego z dnia 2 czerwca 2014 r., „czy skargę kasacyjną należy traktować jako kompletną i ostateczną” miało na celu uświadomienie pełnomocnikowi powoda, że skarga kasacyjna wniesiona w dniu 26 maja 2014 r. była skargą złożoną przed rozpoczęciem biegu terminu określonego w art. 398⁵ § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 stycznia 2016 r., II CSK 431/15 (Biuletyn SN 2016 r., nr 5, poz. 12), określając skutki wniesienia skargi kasacyjnej przed doręczeniem odpisu orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem stronie lub jej pełnomocnikowi - także ustanowionemu w okolicznościach przewidzianych w art. 124 § 3 k.p.c. - stwierdził, że skarga taka podlega odrzuceniu. Pogląd ten wyrażano w orzecznictwie Sądu Najwyższego także w odniesieniu do kasacji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2001 r., II CZ 146/00, OSNC 2001 nr 12, poz. 180). W orzecznictwie Sądu Najwyższego jest prezentowane także stanowisko przeciwne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2007 r., IV CZ 60/07, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2011 r., I CZ 103/11), którego Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym zażalenie nie podzielił.

Gdyby nawet przyjąć stanowisko korzystniejsze dla skarżącego, to skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu z innych przyczyn, oparta została bowiem - wbrew uregulowaniu przyjętemu w art. 398³ § 3 k.p.c. - na niedopuszczalnych w postępowaniu kasacyjnym zarzutach naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 212 § 1 i 2 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., a więc zmierzających do kwestionowania ustaleń faktycznych oraz oceny dowodów dokonanej przez Sady orzekające w sprawie. Podniesienie w skardze takich zarzutów oznacza jej oparcie na podstawie nieznaney ustawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2013 r., V CSK 574/12, nie publ.). Zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej nie mogłoby zatem odnieść skutku z tej również przyczyny.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że czynności adwokata ustanowionego z urzędu, które są sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, wywołując skutek w postaci odrzucenia środka prawnego, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 123).

W postanowieniu z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07 (OSNC 2008, nr 3, poz. 41) Sąd Najwyższy uznał, że adwokat, decydując się na wniesienie środka prawnego oczywiście bezzasadnego, nie może skutecznie domagać się przyznania od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, nie jest bowiem udzieleniem „pomocy prawnej” sporządzenie zażalenia, które jako oczywiście bezzasadne, podlegało oddaleniu. Z tych względów wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu zażaleniowym został oddalony.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c.).

jw

kc